

ki se je znal približati svojemu Bogu. Zato se mu je pa tudi Bog približal, kakor malokateremu človeku. In ravno s tem je postal sv. Frančišek svetilnik narodom, da morejo najti pot k Očetu.

Življenje sv. Frančiška.

Družina, po kateri je Bog poslal na svet sv. Frančiška, je živela v Asisiju v Zgornji Italiji. Oče je bil premožen trgovec. Frančišek je bil rojen leta 1182. Dobro vzgojen, je imel priložnost videti in uživati blagostanje očetove hiše, ki ga pa ni zadovoljilo. Njegovo dobro srce, ki ga je večkrat pregovorilo celo tako daleč, da je svojo vrhno obleko slekel in oblekel siromaka, ga je pa vodilo od tega blagostanja k odpovedi svetu. Doma v družini je sicer nekaj časa imel neprimike, a v poznejših letih so videli, kako je imel prav. Leta 1209 je v San Damiano v napol podrti cerkvi dobil poklic božji, da je to cerkvice, porcijunkula imenovano, popravil, nato pa začel oznanjevati evangelij Gospodov. Ker je imel vedno več učencev, tudi učenik, ki so hoteli po njegovem zgledu živeti, je ustanovil 1. red za moške, 2. red za ženske, 3. red pa za ljudi, ki morejo poleg svojega življenja in delovanja med svetom živeti po njegovih navodilih. Želel si je le še mučeniške smrti za Kristusa. Zato je šel v sveto deželo in govoril celo pred sultanom samim. Od tam je kot spomin vsemu svetu prinesel jaslice, a mučeniške smrti ni dosegel. Leta 1224 je na gori Alverniji prejel odtise ran Gospodovih, kar je potrdilo njegove velike svetosti. Leta 1226, dne 4. oktobra, je umrl in je bil že dve leti nato proglašen za svetnika. Na njegovem grobu so postavili veličastno cerkev.

Preprosta vera sv. Frančiška.

Sv. Frančišek se po svojih molitvah in verskih premišljevanjih nikdar ni potopil v kaka globoka, modroslovna razmišljanja, ampak je iskal le preprostost svoje vere. Našel jo je v tem, da je gledal Boga kot Očeta svojega in vseh drugih stvari. Molil je, kakor če govori otrok z očetom, z drugimi je občeval, kakor da je z njimi že od rane mladosti v družini, čeprav je bil morda prvokrat z njimi skupaj. Vse stvari, živali, rastline, vso naravo je smatral kot dom Boga Očeta, pa se je pogovarjal z njo, kakor da razume on njeno tajno, ona pa njegovo, to je zavest: delo Očetovo smo.

Ta zavest je sv. Frančišku vzbudila vero, ki ni bila vera težkega izpolnjevanja božjih zapovedi, ampak vera veselja, vera hrepenenja božjega otroka. Zavest — otrok božji sem — mu je prinesla pravo spoznanje, koliko je vreden svet in vse njegove dobrine, čast, oblast in premoženje, za katerimi so ravno v času sv. Frančiška ljudje hlepli kakor dandanes. Zavrgel je čast sveta, oblekel kuto. Zavrgel je oblast in obljubil pokorščino. Zavrgel je premoženje in obljubil radovoljno uboštvo. In postal je ves — otrok božji. V tem je vsa preprostost njegove vere, ki ga je pripeljala Bogu tako blizu, da je nosil na svojih rokah in nogah in srečal Kristusove.

Delo sv. Frančiška.

Če bi sv. Frančišek po svojem življenju le on sam našel pot k Očetu, je njegovo delo veliko. In če bi pripeljal le enega s seboj, bi to delo bilo še večje vrednosti. On pa ni pripeljal k Očetu le enega, ampak milijone, ne le v življenju, pač pa vseh teh 700 let, kar jih je do zdaj preteklo od njegove smrti. Kralji so odlagali svoje krone, papeži svoje tiare in se podajali v preprosto Frančiškovo življenje. Bogati so se olajšali bremena svetnih skrbi in revni so našli zaklad sreče in zadovoljnosti v prostovoljnem uboštvo. Vsi pa so zažutili na ta način, da so srečni, ker so otroci božji. Delo sv. Frančiška je torej bilo v tem, da je ljudi vseh stanov, obeh spolov, v vsaki starosti osrečil.

Tudi dandanašnji čas želi sreče in vse prizadevanje ljudi, ki se glasno izraža v pritožbah nad sedanjimi razmerami, kaže, da človeštvu manjka prave sreče. Zato se je ves svet, ne le katoliški, obrnil letos ob 700letnici k svetniku, ki je toliko ljudi osrečil. Človeštvo želi spoznati, odkod je sv. Frančišek zajemal skrivnost svoje sreče, ki se je razodevala posebno še v solčni pesmi njegovi, ki so mu jo bratje redovniki peli pri njegovem umiranju. Sv. Frančišek to željo danes izpolnjuje, ko stoji pred svetom in kaže na odtise Kristusovih ran na svojem telesu in v tem razodeva:

vojaško nastopanje. Kljub temu, da je nosil lovsko obleko, mu je bilo videti, kako je navajen vojnih grozot. Vendar je večkrat glasno zavzdihnil, kadar se mu je nudil kak posebno grozen prizor.

Mladega moža ob njegovi strani je stresala groza, pa je očividno zaradi postarnega spremljevalca krotil svoja čuvstva. Samo tisti, ki je hodil zadaj, se je oziral na strašne prizore s pogledi in obrazom, ki ni poznal strahu, vendar pa z gnusom, ki je jasno pričal, kaj si je mislil o takem barbarskem klanju.

Bralec je v petorici gotovo že spoznal oba Mohikanca, Munra s Heywardom in Sokola. In res je bil to siloviti oče, ki je iskal svoja otroka, spremljan od Heywarda, ženinena ene njegovih hčera, in od trojice gozdnikov.

Ko je prišel Unkas na sredo ravnine, je kriknil, da so vsi drugi skočili k njemu. Mladi vojščak se je bil ustavil pred kopico ženskih trupel. Munro in Heyward sta se takoj sklonila preko njih ter iskala, če se med njimi nahaja katera izmed pogrešanih deklic. Olajšana sta se odahnila, ko nista našla niti ena.

»Huk!« je naenkrat kriknil Unkas, se strumno vzravnal in gledal nekam pred se.

»Kaj je, dečko?« je vprašal Sokol. »Da bi bil le kak zapoznel Francoz, ki bi rad tukaj plenil. Takoj pokažem, kaj zna moj zveromor.«

Unkas pa je bil že skočil h grmu, z veje snel kosce Korinega zelenega naličja ter ga zmagoslavno vihtel nad glavo.

»Moje dete!« je razburjen vzkliknil Munro. »Dajte mi moje dete nazaj!«

»Unkas bo poskusil!« je bil kratki in odločni odgovor.

Kristusa v življenje!

Na naših rokah naj se pozna pečat Kristusov! Naše vsakdanje delo bodi izvršeno po njegovi volji. Se tako priprosto delo naj uživa spoštovanje vseh in ljubezen tistega, ki ga izvršuje. In ne bo pritožb, da delo človeka ne živi.

Na naših nogah naj bo pečat Kristusov! Vsa naša pota naj bodo pota otrok božjih in ta pota naj hodijo vsi, oni ki imajo oblast, ker je to pot pravice, oni, ki imajo čast, ker je to pot resnice, in oni, ki imajo premoženje, ker je to pot pravega bogastva.

V našem srečanju naj bo pečat Kristusov, ljubezen božja, ki bo prestvarila vse sedanje mrzle in neobčutne razmere med posamezniki in med narodi.

To je duh sv. Frančiška in ta naj preide v posameznike in narode, da bodo vredno obhajali 700letnico sv. Frančiška.

3. oktobra ves brežiški in krški okraj v Brežice na shod dr. Korošca, ki bo ob 11. uri predpoldne na vrtu in dvorišču Narodnega doma v Brežicah!

Narodni poslanec Franjo Žebot:

Kuhinjska in živinska sol je predraga.

Neverjetno je, kako vlada, v kateri sedi tudi 5 Radičevih ministrov, podražuje najvažnejše življenske potrebščine ljudstva. Kuhinjsko sol prodaja vlada, oziroma od nje pooblaščen upravni odbor državnih monopolov, 1 kg za 2 din. 50 p. in zasluži pri tem 500%. In pri podrobnih prodaji vtaknejo agenti, prekupčevalci in drugi zopet 70% v žep, tako da imamo v Jugoslaviji najdražjo sol v Evropi! In nam v Sloveniji vsiljujejo nesnažno morsko sol, dasiravno so v Bosni v okolici Kreke cele planine polne fine kamene bele kuhinjske soli.

Da se pri preskrbi s tem važnim predmetom godijo take lumparije, nisem verjel. V finančnem odboru se je v soboto, dne 25. septembra t. l., cel dan razpravljalo o soli. Vlada in vladna večina sta morale slišati od nas take gorke, da so ti ljudje kar pod mizo gledali. Davek na sol, ki se imenuje monopoljska taksa ali dajatev, je eden najbolj krivičnih davkov. S tovarštem Škuljem sva stavila predloge, da se mora cena kuhinjske in živinske soli na vsak način znižati. Kar bo vlada tukaj zgubila, pa naj raje pri vojaštvu prištedi in pri drugih nepotrebnih izdatkih. Davek na sol plačajo večinoma reveži. Namesto davka na sol naj vlada raje uvede davek na luksuz ali lišp. Kdor nosi zlato uro ali verižico in druge okraske, kdor se oblači v fino svilo, kdor se vozi v finih avtomobilih, stokrat lažje plača davek na luksuz, nego ubogi delavec, bajtar ali vinar tako visok davek na sol, sladkor, vžigalice in petrolej. Radičali in njih hlapci Radičevci so sicer kimali, ko sva jim štela s Škuljem levite, a storili ne bodo nič. Te ljudi moramo enkrat za vselej spoditi z ministrskih stolčkov, prej ne bo boljše.

Glede živinske soli sem n. pr. povdaril: Drž. upravo stane živinska sol samo 20 para ali k večjemu 25 para ali 1 krono kg. Če bi torej naložili magari še 75 para, bi 1 kg stal samo 1 dinar ali 4 kronte. Za to ceno bi živinorejce rad nakupil večje količine soli, da ž njo popravi slabo krmo. Seno je ponekod tako blatno — da brez soli še za krmo ne bo. In živina bo bolela, krave-mlekarice bodo dale

Uboji oče si je košček naličja pritisnil na ustnice in nemirno išoč gledal v bližnje grmovje, kakor bi upal in se bal, da Koro najde tukaj.

»Na tem kraju ni mrličev«, je rekel Heyward s hripavim glasom, ki ga je skoro zadušila razburjenost.

»To je jasno, kot nebo nad našimi glavami«, je sedaj izpregovoril Sokol. »Vendar pa je mogoče, da je šla črnolaska tod mimo. Prav si rekel, Unkas. Črnolaska je bila tu in je pred morilec zbežala v gozd. Hitro poiščimo njenih sledi. Indijanske oči zapazijo celo, če je kolibri letel po zraku.«

Mladi Indijanec je stekel naprej in kmalu znova veselo kriknil. Na nizki bukovi veji je zopet visel košček naličja.

»Le počasi«, je rekel Sokol in ustavil Heywarda, ki je burno hotel hiteti naprej. »En sam nepremišljen korak nas lahko zadrži za več ur. Na sledi pa smo, to se ne da tajiti.«

»Bog vas blagoslovi, vrli mož!« je vzkliknil nesrečni oče. »A kam sta bežali? Kje sta moji ubogi hčeri?«

»Pot, katero sta krenili, je od marsičesa odvisna. Ako sta sami, potem bržkone blodita v krogu in ne moreta biti daleč. Ako pa so ji odpeljali Huronci ali pa francoski Indijanci, potem sta sedaj že gotovo na kanadski meji. A to nič ne de. Tu stojita Mohikanca in jaz na začetku sledi. Lahko se zanesete, da najdemo tudi njen konec, če je tudi sto milj oddaljen! Počasi, Unkas, pozabil si, da ženske noge puščajo za sabo le slabe sledi.«

»Huk!« je kriknil sedaj Čingagok ter pokazal na tla kakor človek, ko ugleda strupen mrčes. Heyward se je sklonil in vzkliknil: »Moška sled! Nobene dvojbe ni več, ujeti sta!«

malo mleka — teleta bodo slaba in sloves naše živine bo padel. Država, oziroma vlada, mora slušati naš opomin in znižati ceno soli. Smo radovedni, kaj bo vlada storila. Če so radičali in radičevci, ki so edini na vladi, res taki prijatelji ljudstva kot se hvalijo, morajo naše predloge upoštevati.

S svojimi tovariši sem zaprosil pri ministru železnice, naj dovoli, da se živinska sol po znižani tarifi izvozi iz Bosne k nam v Slovenijo. Kmetijska družba in naša Zadr. zveza bosta, kakor smo predlagali, imeli v rokah razdelitev, oziroma prodajo živinske soli po znižani ceni.

Kaka bo cena, kedaj bo sol dospela, kje se bo dobila, kam se je treba obrniti radi naročila, o vsem tem bodem poročal v prihodnji številki »Slovenskega Gospodarja«. Povejte vse to svojim tovarišem in prijateljem!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič je še vedno v Dalmaciji v Cavtatu. Pretekli teden so prišla poročila, ki so naznanjala že skoro zadnjo uro njegovo, a se mu je zdravje zopet okrepilo. Bil je baje le malo jezen, ker mu ne gre vse gladko v politiki, deloma pa tudi zavoljo svojega sina Radeta, ki mu je vsled svojih korupcij tako otežkočil pot nazaj na stolček ministrskega predsednika.

Radič se je vrnil iz Ženeve. Tam je govoril vseprek, o vsem in še o drugih rečeh. Pred političnim svetom se je pokazal kot mož velikih besed in nič dejanj. Njegov ugled vedno bolj pada. Doma se ga lastni ljudje že kar bojijo, da ne bi s svojim jezikom napravil zopet kake nepotrebne zmešnjave. Ko se je pripeljal do meje naše države, ga je tam zopet čakal ministrski železniški voz, v njem pa inž. Košutič, ki mu je prišel povedat, naj nikar preveč ne sili v vlado, sicer jo bo prevrnil zase in za celo svojo stranko. Kakor vse kaže, bo po prihodnjih volitvah Radič postal popolnoma brezpomemben celo na Hrvaškem.

Naši poslanci delajo. Dasiravno so parlamentarne požitnice, posamezni odbori kljub temu zborujejo, ki naj pripravijo snovi za zborovanje narodne skupščine. Tako se je določilo, da se bo po poslancih pregledalo poslovanje v državnih podjetjih, ki so vsa tako gospodarila, da imajo velikanske izgube, namesto milijonske dobičke. Enako se je dognalo, da država dela prevelike dobičke pri državnem monopolu na sol. Naši poslanci so zahtevali, da naj se sol poceni in naj se dovoli uvažanje soli za živino. — Davčni odbor je razpravljal o raznih kaznih, ki naj zadenejo nedredne davkoplačevalce. Naši poslanci so pri tem zahtevali, naj se te kazni izvajajo posebno v Srbiji, kjer nekateri že leta in leta niso davkov plačali. V Slovenijo znajo davčne oblasti itah natančno pobirati davke. — Nadalje se je dognalo, da se pri podeljevanju podpore poplavljenecem godijo posebno po Bački in Baranji velike krivice. Naši poslanci pripravljajo poseben protest zoper tako izkoriščanje. V Sloveniji se do zdaj še ni zgodilo, da bi se pri takem podeljevanju podpor uganjala korupcija. Ta pa zavoljo tega ne, ker se podpore sploh ne podeljujejo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Zasedanje Društva narodov se je zaključilo. Ob sklepu je predsednik, naš zunanji minister dr. Ninčič, povdaril veliko delo sedanjega zasedanja, ki se je pokazalo posebno v zblizanju Francije in Nemčije, kar je velikega pomena za mir med državami v Evropi.

Francija in Nemčije se še nadalje pogajata, dokler v vseh medsebojnih zadevah ne dosežeta popolnega sporazuma.

Anglija še vedno ni rešila težkega spora med rudarji in lastniki rudnikov. Milijarde škode je ta boj vsled nepopustljivosti enih in drugih povzročil.

Rusija je na potu ozdravljenja gospodarskih razmer, kajti po dolgem času je konečno zopet dovoljeno svobodno rovanje doma in z inozemstvom.

Na daljnem vzhodu, na Kitajskem, se vršijo še vedno domači boji. Voditelji posameznih skupin so založeni z denarjem in z municijo raznih držav, ki imajo interes, da bi zavladali nad državo, ki šteje okrog 350 milijonov ljudi. A najvažnejše je to, da domačini postajajo vedno bolj za-

»Boljše je to, nego begati po divjini in nazadnje poginiti lakote«, je odgovoril lovec. »Petdeset bobrovih kož stavim proti prav toliko kresil, da najdemo njih koče, predno poteče mesec dni. Pogled, Unkas, kaj ti povedo ti mokasini, kajti to ni sled od čevlja.«

Mladi Mohikanec se je sklonil čez sled, razbrskal suho listje in gledal dolgo in pozorno. Slednjič je vstal in rekel: »Zviti lisjak!«

»Saj je mokasin podoben mokasinu«, je rekel Heyward, »da se človek lahko zmoti.«

»Mislite? Prav tako bi lahko rekli, da je noga nogi podobna«, je rekel Sokol. »Naj še jaz pogledam.« Priklonil se je in rekel čez nekaj časa: »Prav si povedal, dečko, to je sled, ki smo jo tolikokrat videli, ko smo lovili lopova. Dolgost in širina se tudi ujemata, kaj ne, Čingagok?«

Mohikanec je pogledal in rekel takoj nato:

»Magval«

»Stvar je popolnoma jasna«, je rekel nato Sokol. »Črnolaska in Magva sta šla tod mimo.«

»Eliza pa ne?« je vprašal Heyward.

»O njej doslej še nimamo sledi«, je odgovoril lovec in še enkrat pazno pregledal drevesa, grme in tla. »A kaj je tam-le? Le pogledajte, pevčeva piščalka!« je pristavil, se pripognil in pobral Davidovo glasbilo.

»Potem je držal obljubo«, je veselo vzkliknil Heyward, »in ni zapustil deklic.«

»Seveda«, je hladno rekel Sokol. »Zdaj jima lahko psalme poje. Ali pa zna ustreliti srno, da jima uteši glad? Ali ume po bukovem mahu spoznati, kam pelje pot? Ali zna Huroncu prerezati grlo? Nič ne zna. A zdaj naprej, prijatelji. Mogoče, da najdemo še kake druge sledi.«
(Dalje prihodnjič.)